

גיליון

אשריכם ישראל

מאמרים וסיפורים אקטואליים
משיחותיו וכתביו של מגיד המישרים

הרב שמעון גוטסמן שליט"א

גיליון מר-חשוון תשפ"ג

קו השיחות והחיוקים: 077-260-9134

**לתרומות, לתגובות, להזמנת הרצאות ולרכישת הספרים
ניתן להתקשר: 08-9743208 \ 0527608955**

ניתן לקבל את הגיליון בדוא"ל: 089743208A@gmail.com

תוכן המאמרים:

ישראל אשר ברך אתפאר - עמ' ד'

כ"ק מרן האדמו"ר מקרעטשניף קריית גת שליט"א בשיחה מיוחדת עם "אשריכם ישראל" על אביו הרה"ק ה"נועם ישראל" זיע"א במלאות ג' שנים להסתלקותו ט"ז מר-השוון תש"פ

"היינו כחולמים" - עמ' ז'

משקפי תלת מימד | אסתר מן התורה

עבודה של עשרים וארבע שעות | פקק בדרך לשדה התעופה | מי קיבל כסף מהבנק

כך לא ניפול בנגיעות - עמ' י"ב

השוחד מעוזר עיני חכמים | מכתב המלצה נטול נגיעות

ראש הישיבה התעכב באופן הריג | התשובה שהפתיעה את כולם | סיפור מכרה ועצוב

ישראל אשר בך אתפאר

כ"ק מרן האדמו"ר מקרעטשניף קריית גת שליט"א בשיחה מיוחדת עם "אשריכם ישראל" על אביו הרה"ק ה"נועם ישראל" זיע"א במלאות ג' שנים להסתלקותו - ט"ז מר-חשוון תש"פ

סיפורים על רבי ששון מזרחי, ולא הבנו מדוע זה כל כך מעניין אותו, אבל רק לאחר הסתלקותו במהלך ה"שבעה" קבלנו עדות שבשנות ה'תש"ל היה רגיל אבינו לנסוע באמצע הלילה ללמוד איתו בתורת הנסתר.

זה היה מחזה מופלא לראות אותו בראש השנה כשרגע אחד הוא עוד מדבר עם הגבאים על הא ועל דא ופתאום כשהוא התעטף בטלית פניו נשתנו באחת ונהיה חיזור כמו

כ"ק האדמו"ר שליט"א עם הרב גוטסמן שליט"א

סיד מפחד השם, אימת הדין.

בוודאי שמעתם מהמופתים הגדולים שהתרחשו בברכותיו ותפילותיו, אבל ביקשתם דברים שאפשר ללמוד ממנו למעשה, ה"למעשה" הוא עבודת השם במסירות ובהצנע לכת. ביחד עם זה ה"בין אדם לחברו", ההתחשבות הגדולה ברגשות הזולת שהייתה חשובה אצלו מאוד.

אולי נשמע מהאדמו"ר איזה עובדות מעבודת ה"בין אדם לחברו" של אביכם האדמו"ר זצ"ל.

לאבי מורי זצ"ל יש הרי אח תאום כ"ק מרן האדמו"ר מקרעטשניף שליט"א החונה ברחובות אחיו גדול ממנו רק בכמה רגעים אך אבי מורי היה מקפיד מאוד על כבודו, כשאבי זצ"ל עבר לקריית גת הוא לא נתן לחסידים

זכינו להיכנס אל הקודש פנימה לשיחה מיוחדת עם כ"ק מרן האדמו"ר מקרעטשניף ק"ג שליט"א עבור קוראי "אשריכם ישראל", במטרה להבין יותר לעומק את פשר הגעגועים העזים אותם אנו חשים לאביו האדמו"ר בעל ה"נועם ישראל" זצוק"ל אשר הסתלק מאתנו לפני שלוש שנים, השיחה המרתקת התארכה שעה ארוכה, ויצאנו ממנה עם חידושים ותובנות מיוחדים.

רצינו לשמוע מהאדמו"ר שליט"א הנהגות מאביכם זצוק"ל בנושאים שיכול כל אחד לקבל מזה "למעשה", הרי כולם יודעים מגודל הפרישות והתעניות המרובות עם כל המסירות נפש של האדמו"ר זצ"ל, אבל זה דרגות גבוהות שאינם מתאימות לכל אחד.

האמת היא שאבי מורי זצוק"ל היה מאוד נחבא אל הכלים, גם מאתנו הילדים הוא היה מסתיר את עצמו, יכלו לשמוע אותו לומד בקול בחשבו שאף אחד לא שומע אותו וכשפתאום התקרבו אליו הוא היה משנה ומדבר איתנו כאילו לא למד בכלל. מעולם לא ידענו שהוא היה תלמיד של הרה"ק המקובל רבי ששון מזרחי זצ"ל בעל מחבר הספר "באתי לגני", הוא היה מספר לנו סיפורים מתוך הספר "ארי במסתרים" שם כונסו

להקים מקום תורה חדש, מה הוא עשה בכדי שתקום הקריה החרדית?

אביו הרה"ק המוהררד"ם זצוק"ל נפטר בט"ו תמוז תשכ"ט, ואבי מורי זצוק"ל הגיע לקריית גת לקראת פסח תש"ל, וכבר מיד בהיותו בן 21 בלבד פעל בכל הכוח בכדי לסדר מקום שייעוד מראש לבניית פרויקטים לציבור החרדי, יש ארכיון שלם של מכתבים עם כל מהלך ההתכתבות של אנשי הממשל עם אבי מורי זצ"ל בהקשר לפרויקט הזה אשר נמשך שנים רבות. השטח של שכונת "רמות דוד - קרעטשניף" היה שייך למושב עוזה וחלק ממועצה אזורית "שפיר" והיה צורך להעביר את השטח לרשות "מועצת קריית גת", המהלך היה מלווה בפעילות מרובה מצד משרדי הממשלה והרשויות המקומיות, ולקח שנים רבות עד

כ"ק האדמו"ר בעל הנועם ישראל זצ"ל עם בנו כ"ק האדמו"ר שליט"א

שהחלום הזה התגשם.

האדמו"ר שליט"א מציג בפנינו מכתב ישן ואומר: הנה מכתב ממועצה אזורית שפיר הנושא את התאריך של שנת תשל"א! במכתב מצוין שהמועצה האזורית שפיר קיבלה את בקשתו של האדמו"ר זצ"ל להעביר שטח מרשותה לרשות קריית גת להקמת שכונת "רמות דוד" על שמו ולזכרו של אביו של האדמו"ר זיע"א הלא הוא האדמו"ר רבי דוד משה זיע"א.

לאחר שבשעה טובה העניינים התקדמו, השטח עבר לרשות קריית גת, והתוכניות

מרחובות להגיע אליו בזמני ההתכנסות הקבועים של אחיו שליט"א ברחובות, הוא לא רצה לקחת ממנו חסידים, זה היה כל כך חשוב אצלו עד שאפילו פעם אחת כשהגיע אחד החסידים מחו"ל להסתופף אצל אבי מורי ביום כיפור, ואביו של אותו חסיד היה גר בארץ ורגיל היה להסתופף אצל האדמו"ר ברחובות ביום כיפור, אך כיון שבנו הגיע מחו"ל לשהות בקרית גת הוא הגיע איתו לקריית גת, אבי מורי אמר לו: אתה רגיל להיות ביום כיפור אצל אחי אין לך רשות להישאר כאן! וכן היה מעשה בט"ו בשבט בשנה הראשונה שהגיע אבי מורי לקריית גת, שהגיעה קבוצה של אברכים מרחובות לטיש ואבי מורי הורה שלא לתת להם להיכנס, הם התחננו שכבר הגיעו עד כאן וזה היה יום חורפי והדרך חזרה לרחובות לא הייתה כל כך פשוטה, אך זה לא עזר,

הם טענו שהם רעבים אז אבי מורי הורה שיתנו להם צלחת עם פירות מחוץ לדלת, ושמיד ייסעו לרחובות לשולחן הטהור של אחיו שליט"א.

רחובות היא עיר גדולה ויש שכונות המרוחקות מקריית קרעטשניף, הרבה פעמים ביקשו ממנו אנשים שהם כלל לא חסידי קרעטשניף שיגיע להיות סנדק, בכל מיני מקומות ברחובות, אך תמיד הוא סירב באומרו: ברחובות צריך לכבד את אחי!

ידוע שהאדמו"ר זצ"ל הקים במסירות נפש את הקריה החרדית, הוא הגיע לכאן הראשון ושאר

הכנסת ובית המדרש, המקווה וכו', ובצדו לא פחות מאשר בניין הישיבה! הדבר מתועד גם בחילופי המכתבים של גורמי הממשל הארצי והעירוני עם האדמו"ר זצ"ל, כאשר כל הזמן מצוין שחלק מתוכנית הקמת השכונה היא הקמת המרכז הרוחני הגדול שיכלול גם ישיבה עם בית מדרש חדרי לימוד חדרי שינה וחדר אוכל וכו'.

אביכם זצ"ל דיבר אתכם על הקמת הישיבה?

בוודאי, ואף ציווה ממש שאקים כאן ישיבה. זה היה כשהמחלה התגברה אצלו מאוד רח"ל, הוא הבין כבר שקרב יומו, ובאחד הימים ששהה בבית נכנסתי לחדרו בקומה העליונה ואז הוא אמר לי שהאמת היא שלעולם לא רצה להתעסק בענייני מוסדות, הוא לא רצה טרדות ודאגות המפריעות לעבודת השם, אבל נראה לו שאם היה פותח ישיבה בקרית גת הדור הצעיר היה נראה אחרת, ולכן הוא חושש שמא יתבע בשמים על כך שלא פתח ישיבה, לכן הוא ביקש שאבטיח לו שאעשה הכל להקמת ישיבה בסמוך לבית המדרש. בהמשך כשביקרתי אותו בזמן ששהה שוב בבית החולים הוא אמר לי: "תזכור שאתה צריך להקים ישיבה".

אמרתי במעמד קביעת המזוזות של הישיבה שעל הפסוק (דברים כ"ו, ט"ו) "השקיפה ממעון קדשך מן השמים" רש"י הק' ע"ה מפרש: "עשינו מה שגזרת עלינו עשה אתה מה שעליך לעשות", ואז הוספתי ואמרתי: אבי מורי! עשינו מה שביקשת מאתנו, עשה אתה מן השמים שנזכה בתלמידים הגונים והצלחה גדולה בכל ענייני הישיבה.

יהי רצון שזכות אבי מורי זצוק"ל תעמוד לנו ולכל הנלווים עלינו ולכל בית ישראל לגאולה וישועה.

להקמת השכונה ומוסדות קרעטשניף במרכז קרמו עור וגידים התעוררה לפתע בעיה חדשה, נודע לאבי מורי זצ"ל שכעת מקימים את רחוב גאון הירדן והרחובות הסמוכים אליו על מנת לשכן שם עולים שביניהם רבים שאינם יהודים בכלל, עם כזו אוכלוסייה הגרה בסמיכות לשטח שיועד לשכונת "רמות דוד", מי ירצה לבא לגור כאן?! זה היה בשנת תשנ"ב, אבי מורי פנה לשר השיכון דאז וביקש ממנו לשנות את התוכנית ולתת את הבניינים הללו למגורי משפחות חרדיות, שר השיכון אמר שאם יבטיחו לו התחייבות על רכישת מאתיים חמישים דירות הוא מסכים למהלך, אבי מורי התחייב לעשות הכל למען זה, אפילו שבכלל לא ידע מניין ישיג כל כך הרבה משפחות. הוא נסע אל הרה"ק ה"פני מנחם" מגור זצ"ל באלול תשנ"ב והציע לו שיקים קהילה לחסידיו בקרית גת, לאחר כמה חודשים בראש חודש שבט החזיר ה"פני מנחם" תשובה חיובית למהלך.

אבי מורי עשה פעילות מרובה וארוכה להקמת שכונת "רמות דוד" בפרט והקרית החרדית בכלל, וברוך השם יש שכר לפעולתו. הוא הורה שעל המצבה שלו ירשמו בשורת הפעילויות רק את המילים הבאות: "מקים ומייסד הישוב החרדי והתורני בקרית גת". והוא היה אומר: "עם זה יש לי מה לעלות לשמים".

בחודש אלול חנכו בשעה טובה את הישיבה של קרעטשניף בקרית גת. האדמו"ר זצ"ל רצה שתהיה בקריה ישיבה?

בוודאי שהוא רצה! נזעק האדמו"ר שליט"א, האדמו"ר פתח בפנינו כמה מפות ישנות מאוד ובהם כל התוכנית המפורטת של הקמת "מרכז רוחני רמות דוד", כשבמרכז בית

"היינו כחולמים"

אני לא רוצה לצטט באריכות, אבל אמליץ לכל אחד לראות את הדברים בפנים בזהר חדש פרשת כי תבא (דף ע"ג), אני מקצר מאוד עכשיו וכך כתוב שם על פי ה"מתוק מדבש", רשב"י ובנו רבי אלעזר ע"ה הסתתרו במערה עקב מלכות רומי שרדפה אותם, ויום אחד החכמים בבית המדרש הצטערו כי לא זכו להבין איך הדור האחרון ימצא נחמה מול התוכחות והקללות הקשות של פרשת כי תבא, וציער אותם מאוד שרבי שמעון לא נמצא איתם בכדי לגלות להם את התשובה.

ואז הם השתמשו בשם קודש בכדי לצוות על יונה אחת להביא פתק לרשב"י בו הם כתבו את קושייתם, רשב"י הצטער גם הוא כשלא מצא נחמה לדור האחרון, עד שהגיע אליהו הנביא ע"ה וגילה לו כמה דברי נחמה, ובתוך הדברים אמר אליהו הנביא: תדע לך שבאלו הקללות הכתובות בפרשת כי תבא רמוזים כל ההבטחות והנחמות לדור האחרון, איפה כתובים הנחמות לדור הכי קשה? בדיוק בפרשת כי תבא! כי מלך האוהב את בנו אף על פי שקללו והכהו אהבת מעיו עליו וכשמראה רוגז וכעס חזק אז הרחמנות עליו, זאת אומרת שמלך שאוהב את הבן שלו הסיבה שהוא כועס עליו היא דווקא כי כל כך אכפת לו ממנו והוא רוצה לתקן אותו ולעצב את אישיותו, ודווקא בתוך כל הכעס שלו מתגלית אהבתו ורחמנותו, כך הקב"ה אע"פ שקילל דבריו הם באהבה, נראים בגלות שהם קללות אבל הם טובות גדולות, לפי שאלו הקללות היו באהבה.

ובאלו הקללות שבפרשת כי תבא יש דין ואהבה כמו אב שכועס על בנו ומחזיק רצועה בידו ושואג שאגה גדולה ונוראה אבל המכות הם קלות ברחמים, זאת אומרת כשהאב רוצה לחנך את הבן שלו, הוא בא להעניש אותו ועושה רעש גדול עד לפי הרעש זה נשמע שהולך להיות כאן עונש גדול אבל בפועל הוא מכה אותו בקלות ובעדינות, כך המכות של הקב"ה רק נשמעות ברעש גדול כדי

משקפי תלת מימד

חברים יקרים, בעזרת השם יתברך אני רוצה היום לשתף אתכם בדברי חיזוק שזכיתי ללמוד לא פחות מאשר מהמשקפיים החדשות שיצאו לאחרונה - משקפי תלת מימד המכונות "משקפי מציאות מדומה", מדובר במשקפיים שמלבישים על העיניים וצופים דרכם בסרט שנראה ממש אמיתי, אנשים נכנסים לתוך המחזה ופשוט שוכחים שזו רק מציאות מדומה ולמשל כשרואים מישהו שרץ כאילו לכיוונם במבט אכזרי עם סכין ביד הם נבהלים צועקים ובורחים, שוכחים שזה רק דמיון. ראשית אני חייב להדגיש שהשימוש במכשיר הזה נאסר לאחרונה ע"י גדולי ישראל, בשל הסכנות הרוחניות הטמונות בו.

אבל למעשה כל דבר מגיע מהשמיים בכדי ללמד אותנו משהו, ובזכות ששמעתי על המושג הזה זכיתי להבין מעט את דברי הזוהר הקדוש בהם יש חיזוק עצום לתקופה שלנו, לרגעים האחרונים של הגלות. איך מצפים מאתנו שבדיוק אנחנו הדור החלש הזה נחזיק מעמד מול ניסיונות שכאלו? התשובה לכל זה נמצאת בדברי הזוהר הקדוש, אני לא בטוח שהבנתי את הדברים עד הסוף, וברור שיש בזה עוד רבדים עמוקים, אך בוודאי שגם במעט שהבנתי בס"ד יש בכדי לתת לנו חיזוק עצום להחזיק מעמד בתקופה הזאת.

הדברים שעוברים עלינו בתקופת עקבתא דמשיחא הם בוודאי דברים לא קלים, אך כבר נלמד שאנו חיים בתוך מציאות מדומה, הלבישו עלינו משקפיים כאלה ואנו מדמיינים שהדברים הרבה יותר קשים ממה שהם באמת, וזה דמיונות, ומי שיזכה לזכור שזה רק מציאות מדומה הוא יחזיק מעמד ברגעים הקשים ביותר של החושך הגדול, החושך ענן וערפל שדווקא הוא מסמן את הגאולה שבפתח. מי שיזכה לזכור את זה הוא יחיה חיים טובים ומאושרים.

אסתר מן התורה

ראיתי בספר מאור ושמש פרשת וילך הוא מביא מחז"ל את מה שכולם מכירים שנאמר על אסתר בגמרא חולין (קל"ט:) "אסתר מן התורה מנין דכתיב ואנכי הסתר הסתיר", והמאור ושמש מקשה הלא אסתר נעשו על ידה נסים גדולים לישראל וגברו רחמי שמים על ישראל בזכותה ואיך יתכן שהמקום בו היא רמוזה בתורה זה בדיוק בפסוק של תוכחה כל כך גדולה??

ומי ישיב המאור ושמש שבאמת בתוך הפסוק של אנכי הסתר הסתיר פני יש רחמים מרובים, שהבטיח הקב"ה שהוא יסתיר פניו ביום ההוא על כל הרעה אשר עשה עם ישראל! שהקב"ה יסתיר פניו מלהתבונן בכל הרעה שעשו עם ישראל והוא יעביר על פשעי ישראל, וכך הוא מבאר את הפסוק ה' הוא עבר לפניך שאפילו שהוא אומר לפניו דברים הנראים קשים כגידים באמת הקב"ה ייטיב אתנו ויעבור על פשענו. דברי המאור ושמש הם דברים מופלאים שמשתלבים עם דברי הזוהר הקדוש שמטרת כל הפסוקים הללו של התוכחה הם באים לקרב אותנו ולא חלילה לרחק שנבין כמה הקב"ה אוהב אותנו בכל המצבים ותמיד מחפש בזכויותנו.

עבודה של עשרים וארבע שעות

למה הדברים הללו כל כך מרגשים אותי? כי גם כשאנחנו עוברים קשיים הרי שיש לנו עצה מעשית איך להחזיק מעמד ולזכור את אהבת השם והשגחתו עלינו, וכך לצאת מהסבל והייסורים. אם נזכור שהייסורים האלה הם רק מציאות מדומה ורק קול רעש גדול שעושה האבא בכדי להבהיל את הבן שלו אבל באמת המכה היא מכה קלה נחזיק מעמד ונצליח לשמוח. אחד שהלבישו עליו משקפיים של מציאות מדומה והוא רואה סרט מפחיד ביותר, מה יעשה בכדי לא לפחד ולא להיבהל? הוא חייב לשיר שירים משמחים ולצעוק לעצמו בקול: "זה רק חלום זה רק דמיונות", בכדי שלרגע הוא לא יתבלבל אלא יזכור את המציאות האמיתית, ככה

לעורר אותנו אך בפועל מגיעה רק מכה קלה ברחמים.

וממשיך אליהו ע"ה ואומר: הנה תראה את הקללה הכי קשה בפרשת כי תבא "גם כל חלי וכל מכה אשר לא כתוב בספר הזאת יעלם השם עליך עד השמדך", אומר אליהו הנביא שכאן נרמזות הבטחות של אב על בנו באהבה גדולה, איך אפשר להבין את זה? מבאר אליהו הנביא "יעלה" לא כתיב אלא "יעלם", השם לא יתן לנו כאלו מכות אלא להיפך הוא יעלם יכסה ויטמין את המכות הללו ולעולם הם לא יגיעו לעם ישראל, השם יסתיר אותם מעם ישראל לעולם, כי כתוב "עד השמדך", וכמו שלעולם השי"ת לא ישמיד השם את עם ישראל כפי שהבטיח בכמה מקומות, כך אף פעם לא יגיע הזמן של המכות והמחלות הללו!

לומר לכם שהבנתי על בוריו את דברי הזוהר הקדוש האלו אני לא יכול להבטיח לכם, אבל כאמור המשקפיים של המציאות מדומה עזרו להבין את הדברים במשהו, אנחנו עוברים מכות לא קלות, אבל עיקר מה שאנו סובלים בגלות הזאת ובפרט בדורנו דור עקבתא דמשיחא, זה מהמציאות מדומה, מהקול רעש גדול שבא ביחד עם המכה, הקב"ה הלביש לנו משקפיים כאלה על העיניים שרואים דברים מפחידים ביותר אך המציאות היא באמת הרבה פחות גרועה ממה שזה נדמה לנו, כמו שאב האוהב את בנו ומחזיק רצועה להלקותו עושה שאגה גדולה ומשמיע קול רעש גדול אך המכות קלות ברחמים.

אני מצטט לכם מסוף העניין, כתוב "והתמכרתם שם לאויביך לעבדים ולשפחות ואין קונה", ומדוע כתוב "והתמכרתם" ולא "ונמכרתם"? מסביר אליהו הנביא שפירושו שיהיה לכם דמיון כאילו נמכרתם לאויבכם כאילו כבר נכבשתם לאויבים, ובאמת "ואין קונה" אין מי שיכול לשלוט בכם, אין מי שיכול לקנות אתכם. זאת אומרת שאנחנו מדמיינים דמיונות שמפחידים אותנו אבל באמת הם רק מציאות מדומה והמציאות האמיתית היא שאנחנו כל הזמן נמצאים בשליטה של הקב"ה המרחם עלינו.

גיליון מר-חשוון תשפ"ג
הוא מתקרב לקב"ה ושוב אין עניין לקב"ה להעניש אותו כלל, עד ששוב הכל יהיה אצלו טוב מגולה.

פקק בדרך לשדה התעופה

אמר לי אחד מידידי שיחי' דבר נפלא, כולם מכירים את הפתגם "כל העולם כולו גשר צר מאוד והעיקר לא לפחד כלל", שימו לב לנקודה מיוחדת: מותר ליפול מהגשר ו"שבע יפול צדיק וקם", אבל מה שאסור הוא לפחד! לא לחיות כל הזמן בפחד וחרדה, יש פחד של יראת שמים שעליו נאמר אשרי אדם המפחד תמיד מהעבירות, אבל לא פחד שמשתק את האדם וגורם לו חוסר ישוב הדעת, צריכים בכל מצב להתאמץ להתמקד בטוב ולהתחזק בבטחון בהשם יתברך שאוהב אותנו ובודאי יעשה אתנו רק טוב. הפחד והחרדה שייכים רק למציאות המדומה, ואנחנו צריכים לחיות את המציאות האמיתית – להתמקד במה שביכולתנו לעשות כעת בס"ד בלי להיות בלחץ מהעתיד. כמו שהבאתי בס"ד רמז על הפסוק "צא והלחם בעמלק" שמכנים לך את דאגות "מחר"...

שמעתי סיפור מדהים על אחד מגדולי הדור שליט"א שיום אחד הוא נסע ברכב בדרך לשדה התעופה, היו בדרך עיכובים רבים ופקק גדול, עד שכבר המלווים התחילו להעלות חשש רציני שלא יספיקו את הטיסה, הפקק המשיך וגברו הדאגות בקרב יושבי הרכב, ואז פנה אליהם אותו גדול ואמר: תדעו לכם שאם הקב"ה שם אותנו כאן כעת סימן שעכשיו המקום הכי טוב עבורנו זה כאן, יתירה מזאת, המקום היחיד שבו אנחנו יכולים לחיות זה כאן, כי אחרת השם לא היה שם אותנו כאן, אם הוא שם אותנו כאן סימן שרק כאן אנחנו יכולים לחיות ולא בשום מקום אחר, רק כאן, ולכן עלינו לשמוח ולהודות על שאנו נמצאים כאן כי אם חס וחלילה היינו במקום אחר לא היינו חלילה. לעניות דעתי הרעיון הנפלא הזה יכול לתת לנו כוחות בכל מצב ומצב שאנחנו עצובים על שיש עיכובים ואנחנו לא נמצאים במקום אחר, נזכור שהלא אנחנו מעדיפים להיות כאן מאשר לא להיות בכלל חלילה, והלא זו האפשרות היחידה שיש לנו כעת, אז עלינו רק לשמוח ולהודות.

גם כשאין אפשרות להסיר את המשקפיים הללו לרגע לא שוכחים שזו רק מציאות מדומה.

ולעניות דעתי זה מה שהקב"ה מצפה מאתנו, שנזכור שהוא נמצא אתנו ובכל צרתם לו צר ואפילו בהסתרה שבתוך ההסתרה גם שם השם יתברך נמצא, הוא נמצא אתנו ביחד ומרחם ודואג, אם נזכור את זה תוך כדי הצרות פתאום כל המבט שלנו על הצרה תשתנה, פתאום נקבל כוחות להתמקד בדברים הכן טובים, בחצי הכוס המלאה, נשמח בחלקנו. זו עבודה קשה בהחלט, זה לא עבודה של שעה שעתיים בלבד אלא עבודה של עשרים וארבע שעות לכל החיים, לזכור שכל מה שאנו שומעים או רואים זה דמיונות והמציאות באמת הרבה הרבה הרבה יותר טובה, ומי שיזכה לזכור את זה יזכה לחיות חיים טובים ומאושרים.

מרוב שאנו שקועים בקול רעש גדול הזה אנחנו מדמיינים שבאמת החיים הם כל גרועים, אבל אם באמת נתמקד במה שטוב נודה לקב"ה ונשמח בחלקנו פתאום נזכה לגלות שהמציאות טובה בהרבה ממה שחשבנו. ובאמת מי שהולך בדרך הזאת להודות לקב"ה הרי שהקב"ה שב ומתגלה אליו, למה? כי הוא זכה לגלות את הקב"ה בתוך ההסתרה ושוב אין הסתרה אצלו, ויהודי כזה בודאי חוזר בתשובה ואז הוא זוכה שהקב"ה שב ומתגלה אליו יותר, וכיון שהוא חוזר בתשובה אז שוב כבר לא יהיו לו קללות בכלל.

בחג הסוכות זכיתי בס"ד לחדש חידוש, שאלתי את עצמי מדוע אנחנו לוקחים את הלולב בדיוק ב"הלל" ומנענעים אותו באמירת "הודו להשם כי טוב", הלא נענוע הלולב בא להרחיק רוחות רעות מכל הכיוונים, אז איך זה קשור ל"הלל"?

אלא חשבתי בס"ד שזה בדיוק העניין שהלל והודאה להשי"ת בכוחם להרחיק את כל הרוחות הרעות. מי שמודה לקב"ה זוכה לשמוח בחלקו ומלבד זאת משמים עוד מרעיפים עליו שפע של רחמים מגולים. וזה אם כן הפתרון לצאת מכל הקללות, כי מי שמהלל ומודה כל הזמן לקב"ה דבר ראשון הוא חי חיים טובים ומאושרים ודבר שני

מי קיבל כסף מהבנק

צריך לזכור שכל מה שעושה השם יתברך הכל זה רק לטובה, כשזוכרים את זה בשעות הקשות מקבלים כוחות ושמחה, כי באמת זה כמו אדם שלוקחים ממנו אלף דולר בכדי לתת לו מיליון דולר, אז עכשיו אין לו כסף, זה לא נחמד בכלל, אבל הוא בטוח שבזכות זה הוא ירוויח פי אלף אז הוא שמח גם כשעדיין לא קיבל את המיליון. וכפי שאומר ה"מאור ושמש" בפרשת כי תבוא (ע"ה פ"ושמת בטנא) וז"ל: "האדם כל ימי חלדו יסובבוהו תלאות שונות שאינן דומות זו לזו, ואין לך אדם שאין לו שעה דחוקה ושעה מרווחת, אמנם האיש הנבון אם יביט בעינא פקחא על כל מאורעי ומקרי הזמן המתהפכים עליו יראה בעיניו ולבבו יבין כי הכל הוא לטובה מלפני השם יתברך להיטיב באחריתו, על כן ראוי שיקבלם בסבר פנים יפות ואל יקוץ בהם, אמנם ירדוף לדעת ולבוא על אמיתות טובתו במקרים האלו, וה' יבינהו ויראהו הטובה ההיא, וגם שכרו הרבה על שהאמין בה' וחשבה לו לצדקה".

וכפי שסיפר מרן ה"פני מנחם" זצ"ל: כשהייתי ילד נכנסתי פעם לבנק וראיתי יהודי נכנס עם הרבה שטרות כסף והוא נותן אותם לפקיד, מיד ריחמתי עליו, איזה מסכן הוא שאת כל הכסף שלו הוא נאלץ לתת לפקיד הזה, אחריו נכנס אחד אחר והפקיד נתן לו הרבה כסף, ואני שמחתי על יהודי זה שמקבל מהבנק כל כך הרבה כסף, אבל לאחר כמה שנים הבנתי שההיפך הוא הנכון, הראשון שהביא לפקיד כסף הוא עשיר שמפקיד כסף בבנק עם "היתר עסקא" והולך להרוויח מזה עוד הרבה כסף, אבל השני הוא אחד שאין לו כסף ונאלץ לקחת הלוואה מהבנק, והוא עוד יצטרך להחזיר את זה עם ריבית גדולה.

סיים ה"פני מנחם" ואמר: מכאן למדתי שלפעמים נראה שמישהו "מסכן" - לוקחים ממנו, אבל דווקא הוא זה שהולך להרוויח הכי הרבה, כי אם משמים

י גיליון מר-חשוון תשפ"ג
לוקחים ממך משהו, לך תדע איזה דבר יותר נפלא תקבל במקום זה.

וכן אמר הרה"ק רבי שלמה מזוועהיל זצ"ל ליהודי אחד שסבל מאד ובא לרבי שלמה בשאלה: הגמרא אומרת (ברכות נד.) שחייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה, ולכאורה לא מובן למה רק מי שסובל צריך לברך, ואילו מי שלא סובל, מי שלא קיבל "רעה" אך גם לא קיבל טובה מיוחדת, למה הוא לא חייב לברך? ענה לו רבי שלמה הקדוש דבר נפלא: אם נכנס מקבץ נדבות לבית הכנסת, והנה אחד אומר לו "תביא לי בבקשה שטר של חמישים" מיד הקבצן מבין שאותו יהודי רוצה למסור לו שטר של מאה שקלים והוא מבקש כעת עודף, ככה הקדוש ברוך הוא - אם הוא לוקח ממך דבר יקר הרי זה סימן שהוא מתכוון לתת לך דבר יותר גדול במקומו והוא רק לוקח קודם את העודף... ("באר הפרשה" יתרו).

ובאמת מי שמקבל את כל מה שעובר עליו מתוך אהבת השם, הרי הוא זוכה להיושע, וכפי שמביא ה"אור החיים" הקדוש זצ"ל: "סמא דיסורי קבולי" - התרופה להרפא מיסורים היא לקבל אותם באהבה (ויגש מ"ו ז).

הקב"ה יעזור שנזכה לחיות במציאות האמיתית על אף שעדיין מולבשים עלינו משקפיים של מציאות מדומה, שלא ניכנע למציאות המדומה. כי זה בדיוק רצון השם שנחיה חיים של אמת - חיים של אמונה בהשגחה פרטית, ו"כמים הפנים אל הפנים" - כמה שאדם יותר מאמין בהשגחה פרטית כך באמת יש עליו יותר השגחה פרטית, כמה שאדם מאמין יותר שהקב"ה אוהב אותו ככה באמת הקב"ה אוהב אותו יותר, כמה שאדם מאמין שהוא נמצא עכשיו בתוך רחמי השם ככה באמת יהיו עליו רחמי השם.

יהי רצון מלפני אבינו שבשמים שנזכה בקרוב ממש לגאולה השלמה, ונראה את המציאות האמיתית עין בעין, אז ימלא שחוק פיננו, במהרה בימנו אמן.

כך לא ניפול בנגיעות

השוחד מעוור עיני חכמים

וההתבוננות בזה מוכרחים להרבות בתפילה לבורא עולם שלא נטעה.

ועל העדר "עין ישרה" שהיא תוצאה של העדר "לב ישר" נגזר על אבותינו בכיה לדורות, וכמו שמסיק הגה"צ רבי אליהו דסלר זצ"ל (מכתב מאליהו ח"א עמ' 62) מעונש דור המדבר, שנענשו כולם בעון מרגלים על אף שהלכו אחריהם בטעות, וזאת משום שהייתה להם אפשרות להתאמץ ולגלות את האמת ב"עין ישרה".

כשיש נגיעות קשה אף לקבל תוכחה, וממילא לא מודעים לדברים הצריכים תיקון. וזאת בבחינת "ראו ולא לקחו מוסר", וכמו שראינו אצל בלעם שאמרו חז"ל (ילקוט שמעוני בראשית מ"ה): "בלעם חכם שבאומות לא היה יכול לעמוד בפני תוכחה של אתונו". וזאת מפני שבעת שהנגיעה שולטת באדם נאבדים כל הרגשיו, ואינו רואה כלום (אור יחזקאל מדות עמ' רכח).

אם אין לאדם את מדת הענוה הוא עלול להביא חורבן, בשביל איזה נגיעה של כבוד כלשהו הוא יכול להחריב את כולם רח"ל, כמו המרגלים שאומר הזוה"ק שאחרי הנגיעה שראו שעלולים להחליף אותם מתפקידם הם העמידו שואה על עם ישראל (מדות ודרך ארץ עמ' מט).

מכתב המלצה נטול נגיעות

נראה שמלבד התפילה לבורא עולם "ותקננו בעצה טובה", פעמים רבות זקוקים גם לשיקול נקי יותר ואז אפשר להביא את ההכרעה לרב או חבר טוב, והם – אשר אינם נגועים בזה יוכלו לעזור לקבל הכרעה אמיתית.

בעניין זה ישנה עובדה מיוחדת עם מרן הגאון רבי ברוך בער ליבוביץ זצ"ל, בתו של הרב התארסה עם בחור מבחירי תלמידיו, לאחר שבועות אחדים ביטל משום מה החתן את

חברים יקרים, כעת נרחיב קצת לבאר בס"ד עד כמה יש להתרחק מנגיעות המבלבלות את שיקול דעתנו, ומה הם העצות להצליח במשימה זאת. עד כמה הנגיעות מבלבלות את האדם למדים אנו ממה שהזהירה התורה שלא ייקח הדיין שוחד. הגמרא (כתובות ק"ה:) אף מלמדת אותנו שהשוחד הוא דבר שאין עליו שליטה, ומספרת הגמרא על גדולי האמוראים שבאו אליהם בעלי דינים ורצו ליתן להם שוחד, ואף שוחד שאינו אלא "טובת הנאה" בלבד, ולא הסכימו לקבל את השוחד וגם נמנעו מלדון את אותם אנשים, ומכל מקום שמו לב שהם חשו דאגה יתירה בליבם לגורל דינם של אלה שרצו ליתן להם את השוחד. הרי לנו שגם כאשר יודע אדם על הנגיעות שמנסות להטעותו אין זה מציל אותו לגמרי מהנטייה שאליה מושכת הנגיעה. ומה נדבר כאשר בכלל האדם לא שם לב לכך שיש לו נגיעות.

גם בכדי לזכות לעצם האמונה נצרכים להסרת הנגיעות המבלבלות את האדם ויכולות להביא אותו לכפירה, ולא רק לעצם האמונה אלא גם לכל שלב בעבודת ה'. עד כמה הדברים אמורים נעיין נא בדברי הרמח"ל ב"מסילת ישרים" (פרק כ) בבואו לבאר במשקל החסידות, וכך הוא כותב: "ובאמת שלא יוכל איש להצליח במשקל הזה אלא בשלושה דברים: שיהיה לבו ישר בלבבות, שלא תהיה פניתו אלא לעשות הנחת רוח לפניו יתברך ולא זולת זה כלל, ושיהיה מעיין על מעשיו עיון גדול וישתדל לתקנם על פי התכלית הזוה, ואחר כל זאת יהיה משליך יהבו על ה'". זאת אומרת שזקוקים לשיקול דעת הנקי מנגיעות, וגם אחרי כל החשבון נפש

אמורים אף באדם הנקי ממדות רעות, מכל מקום בעת שתתקפהו הנגיעה אינו מסוגל כמעט לעמוד נגדה, על אחת כמה וכמה אנשים כדוגמתינו, שמלאים וספוגים בנגיעה ומדות רעות וכו' (אור יחזקאל מדות עמ' רכא). משום כן יראו עד מאד הגדולים מנגיעות, שמא יפריעו לשיקול דעתם.

המדרש אומר (בראשית רבה צד, ה) שבשעה ששלח יוסף לבקש מיעקב אבינו שירד מצרימה, חשש יעקב ואמר "מה אבא היה להוט אחר גרונו, אף אני להוט אחר גרוני", והיינו שחשד יעקב בעצמו שמא הסיבה לירידתו למצרים היא מחמת תאוות העולם הזה שנמצא בו (אור יחזקאל מדות עמ' רטז).

בא וראה עד כמה חשש משה רבינו ע"ה מנגיעה, דהנה החפץ חיים זצ"ל מביא (ח"ח עה"ת פנחס) שאפשר לומר שמה שנתעלמה הלכה משרע"ה בדין בנות צלפחד וכו', ולא חרץ דינן של בנות צלפחד, הוא בשביל שמה רבינו ראה את עצמו כמשוחד בדברי בנות צלפחד, שאמרו על אביהן שהוא לא הי' בתוך העדה הנועדים על ה' וגו', ואף כי היו צריכות לטעון כך, להפוך בזכותן וליטול חלק בארץ, מכל מקום חשב משה שבנות צלפחד שחכמניות היו, ברצונם הי', מלבד זה, להשפיע עליו להוציא לאור משפטו, ולכן אמרו לו שעליו לדעת שאביהן לא לקח חלק במחלוקת, של קרח ועדתו, ומכיון ששמע משה דבריהן, מיד הקריב את משפטן לפני ה', כלומר שראה את עצמו פסול לדין דינן.

לעומת זאת מציעו בחז"ל בגדולים שלא שמו לב לנגיעות שהפריעו להם ונכשלו בשיקול דעתם, קרח שהיה מגדולי דורו, המרגלים שהיו נשיאים וגדולים וכו'. ללמדך עד כמה כוחה של נגיעה ועד כמה יש להתבונן ולחקור שמא יש נגיעה בשיקול דעתנו, ולמצוא תחבולות לזה.

מה נאה לספר כאן על מרן הגרא"מ שך זצ"ל שזוהר מאד מאד מחשש נגיעות וכו', והנה פעם

השידוך, הוא שיגר מכתב קצר שבו כתב שהחליט לעזוב את השידוך, וכלל לא פירט סיבה. לאחר זמן קצר קיבל רבנו מכתב מהבחור הלז שבו סיפר כי הגיש את מועמדותו לרבנות באחת הקהילות, וכשהזכיר שלמד אצל הרב ב"כנסת בית יצחק" התרשמו פרנסי הקהילה לטובה וביקשו ממנו שיביא מכתב המלצה מרבו, מיד נטל הרב לידו נייר ועט וניסח מכתב המלצה.

כשסיים לכתוב הסתפק הרב האם לא מיעט בשבחים שכתב על אותו בחור, והחליט להתייעץ עם חשובי תלמידיו, הוא קרה להם לביתו ומשהגיעו פנה אליהם ואמר: "כולכם זוכרים את הבחור הצעיר ואת המקרה עם ביתי, כעת הוא מבקש ממני מכתב המלצה כדי להתקבל לרב בקהילה מסויימת, הכאב בליבי עדיין גדול, וחוששני שבמכתב שהכנתי לא יצאתי ידי חובה, לכן אבקש שכל אחד מכם יקרא את המכתב בתשומת לב ויאמר לי בכנות, אם לדעתו המכתב משקף את מעלותיו של אותו בחור, אם הדברים שכתבתי אינם טובים דיים, אכתוב שוב, כי ברצוני להעניק את המגיע לו בלי להיות מושפע מהכאב שגרם לי...". המוזמנים קראו היטב את המכתב שבו נכתב בין השאר: "סיני ועוקר הרים, בעל מידות, ירא שמים...", ובעיניים דומעות אישרו שהמכתב אכן מושלם כפי שהוא, רק אז הסכים הרב לשלוח את המכתב ליעדו. כששמע הגר"א קוטלר זצ"ל את הסיפור הזה הוא פרץ בבכי ("במחיצתם" ח"ב עמ' 72).

ראש הישיבה התעכב באופן חריג

נאמר במשלי (יד, טז) "חכם ירא וסר מרע", וביאר הרבינו יונה ז"ל (שערי תשובה א, טז) שהחכם על אף חוכמתו וגדלותו אינו בטוח במעשיו, ועומד וחושש ומלא פחדים, כי יודע את כוחה של הנגיעה, שיכולה לעזור ולסלף את החכם הגדול שבחכמים ולהתעותו לדרך האבדון. והדברים

משפיע על שכלו, וככל שיגדל הרצון גדלה והולכת גם מדת ההשפעה".

ורבי אלחנן ממש"ך: "ג. הוזהרנו בתורה שהדיין צריך להיות שונא בצע, לכאורה – מה איכפת לנו אם הדיין אוהב בצע? הלא אסור עליו ליקח שוחד, ומכיון שאסור, הרי בדין זה שהוא פוסק לנו בודאי לא נטל שוחד, אם כן למאי נפקא – מינה איך הוא מתנהג בחייו האישיים, ומה ממנו יהלך אם הוא אוהב או שונא בצע? אלא שאם מישהו אוהב בצע, וכן מי שהוא בעל תאוה אחרת, הריהו "נוגע" בכל צעד ושעל בחייו. אדם כזה נתקל התמד ברצונותיו. ומאחר שהרצון משפיע על השכל להטותו, לעקמו, נמצא שכלו של זה כל-כך מעוות ומלא עקמימות, שאפילו בבואו לשפוט בדבר שאין לו בו שום אינטרס אישי הריהו דן בשכל מגמתי מעוקם. הרי לנו, איפוא, תנאי נוסף – מלבד שלא יהיו לו נגיעות אישיות ביחס לנושא עצמו שדן בו עכשיו, צריך הדיין להיות נקי מנגיעות בכל תחומי חייו, עליו להיות אדם משוחרר וחופשי לחלוטין מאינטרסים כלשהם – או אז אפשר שיזכה לשכל ישר". עד כאן מדברי רבי אלחנן זצ"ל.

דוגמא קטנה לטוהר מחשבתם של גדלי ישראל והתעלותם מעל לנגיעה אישית, מביא בספר "לקח טוב" (חיים של תורה ח"א עמ' רג), שפעם אחת החליטה הנהלת ישיבת כפר חסידים בראשותו של הגרא"א מישקבסקי זצ"ל להרחיק בחור מהישיבה, אלא שמתוך התחשבות בבחור נדחה ביצוע הדבר לסוף ה"זמן", ימים ספורים לאחר קבלת ההחלטה, הופיע הבחור ההוא בית ראש הישיבה זצ"ל כדי להתיעץ עמו אם כדאי לו לעזוב את הישיבה, שאלתו הייתה ללא ידיעה על ההחלטה אודותיו, ראש הישיבה שקל את הדברים, ולבסוף אמר לו שלא כדאי לו לעזוב, משנודע הדבר, נשאל ראש הישיבה מדוע לא ניצל את ההזדמנות להרחיקו מהישיבה בצורה פשוטה וחלקה, בכך שהיה ממליץ לו לעזוב את

בא להתייעץ איתו אחד שעזר לאיש עסקים עשיר באיזה עניין ומרוב הערכתו על העזרה אמר לו שברצונו לתת סכום כסף גדול כתרומה למוסד תורני, אותו הוא יבחר, הלה ניגש למרן זצ"ל להיוועץ עמו באיזה מוסד לבחור, "אחשוב בדבר" אמר מרן ראש הישיבה, וכך נדחתה תשובתו עד שלאחר זמן אמר לו שהחליט על "ישיבת פוניבז", הלה היה המום, וכי בשביל לבחור בישיבה בה הוא מכהן כראש הישיבה היה צורך במחשבה כה רבה ועיכוב התשובה.

אולם ראש הישיבה הסביר את עצמו: "אומרים עלי שאני בעל מחלוקת, לאחרונה ירדה מכסת התרומות לישיבה המגיעות מנדיבים שונים, בגלל דברי מחאה שונים שאמרת ופרסמתי בפומבי, בדברי הזקתי למצב הפיננסי של הישיבה, אז יש לי דין 'מזיק', כיון שכך מוטלת עלי החובה לדאוג שיעבור אליה כסף, אמנם, אפשר שמדובר בנגיעה אישית שלכן אני נמשך להמליץ לנדיב לתרום לישיבתנו, בכך התלבטתי והתחבטתי בעצמי עד שהגעתי למסקנה שכך ראוי לעשות על פי דין תורה באמת", סיים מרן את דבריו.

התשובה שהפתיעה את כולם

יהודי כשר כשמתקשה להכריע באיזה נושא, ניגש הוא לשאול "דעת תורה", רבי אלחנן וסרמן זצ"ל הי"ד מביא מדוע מומלץ להתייעץ עם הגדולים בעלי "דעת תורה" וכך הוא אומר: (עקבתא דמשיחא, מאמר הקריאה של תקופתינו), כדי להשיא עצה נכונה צריך להיות – א. בר דעת ב. לא להיות נוגע בדבר ג. להיות שונא בצע ד. להכיל בקרבו דעת תורה צרופה ה. סיעתא דשמיא. נתמקד נא בדבריו על "שלא להיות נוגע בדבר", ועל "להיות שונא בצע".

ב. שלא יהיה נוגע בדבר זה שהוא דן ומייעץ אודותיו, כי מאחר שיש בלבו נגיעות, אפילו אם יהיה בר-דעת הגדול שבעולם איננו מסוגל לראות מישרים. זה חוק-הטבע, רצונו של אדם

הסבא שלא טרח לעדכן כל רופא שהוא תחת טיפול של רופא נוסף וכו', נראה בסופו של יום מותש כשהוא גורר עגלת קניות ענקית עמוסה בתרופות לרוב, אפילו הרוקח בירר היכן הוא פותח סניף של בית מרקחת... אין צורך לכתוב מה היה סופו המצער של אותו סבא שבתחילה סמך על "דעתו" ואחר כך על "הבנתו", וגם בסוף לא השכיל לערוך תיאום בין הרופאים, ואף לבחור בסוג רפואה מסויים.

ולעניינינו, יושב בחור ישיבה, הוא חושב שהוא "מבין" לבד, הוא לא זקוק ליטול עיצה מהמשגיח, הראש ישיבה, או אחד מרבני הישיבה, הן יש כבר ספרי הדרכה, והוא מעיין בספרים וחושב שההמלצות שמובאות בהם מתאימות לו אישית ללא צורך בעצה ממני שמכיר את טבעו, לימים הוא משתכנע שאינה דומה עצה שנכתבה בכלליות, לכזו שנאמרת עבורו בהתאם לרמתו ויצריו וכו', אך אז הוא יכול לטעות, הוא ישאל פעם את רב פלוני במה להתחזק והרב יאמר לו שיוסיף שעת לימוד בערב, מחר הוא יפגוש את רב אלמוני וישאל גם אותו וישמע ממנו על החשיבות להוסיף שעתיים לימוד לפני שחרית, השלישי ימליץ לו ללמוד בזמן הפסקת הצהריים...

האם ניתן לשאול כל פעם רב מזדמן???

האם עדכנתי את הרב אותו אני שואל עכשיו שכבר רב אחר המליץ לי איזה שהן המלצות???

האם פתחתי את ליבי כראוי בפני אחד הרבנים ע"מ שימליץ לי כהוגן???

הלא כמו שברפואה יש דרכים שונות כן בעבודת ה', וכבר נאמר "עשה לך רב".

יהי רצון שנדע להיכנע וליטול עצה, אך שגם נדע מה לשאול, איך לשאול, ממני לשאול, ומתי לשאול. בהצלחה.

הישיבה, השיב להם ראש הישיבה: "הבחור בא לשאול בעצתי כדי לדעת מה כדאי לו לעשות, ואחרי ששקלתי את הדברים הכרעתי שאף על פי שטובתי וטובת הישיבה הייתה שיעזוב, טובתו היא שישאר".

סיפור מבדח ועצוב

נסיים את המאמר בסיפור מבדח ועצוב עם מסר נוקב מאוד. למשפחה אחת היה סב זקן בא בימים. הלה מעולם לא ביקר אצל רופא, ברוך ה' הוא מעולם לא חלה עד שהזקין. משהזקין נפלו עליו מחלות שונות ובני משפחתו אשר דאגו לשלומו הציעו לו לגשת לרופא, אך הסבא שמעולם לא ראה את החלוק הלבן ממש לא השתכנע, הן לדעתו הוא מספיק "מבין". אין צורך ברופאים, טען הסבא, אולם המחלות אשר החריפו והחריפו דחפוהו להשתכנע לבקשת נכדיו. הסב לקח לדיו את חוברת "שירותי קופת החולים" שהובאה אליו, והחל לחפש רופא מתאים למחלותיו. לפתע צדו עיניו מאמרי מחקר וכדומה שהובאו בסוף החוברת, שם נכתב על רפואת הסוכרת ועוד כמה עניינים, לאחר שקרא הסבא את הדברים החליט שהו מספיק "מבין" מעצמו וילך אחר הכללים שכתובים בחוברת ובוודאי יתרפא, הוא קרא על החשיבות לאכול דגים לרוב, הוא ראה על המיוחדות של מרק אורז, ואכל יום יום כמה מנות, וכן על זה הדרך. מה רבה אכזבתו כשהמצב רק הלך והחמיר, או אז נמנה וגמר ללכת לרופא.

הסב דפדף שוב בחוברת "שירותי קופת החולים" כשהפעם הוא באמת תר אחר רופא מתאים, הוא מצא בחוברת: מרפאת משפחה, לב, סוכרת, אף אוזן, רפואה כללית, רפואה צמחונית, רפואה טבעית, רפואה כזו ורפואה אחרת, הזדרז הסבא וקבע תור אצל כולם, כשהוא רושם לעצמו ביומן לוח זמנים מסודר של ביקורים אצל כמעט כל הרופאים בעיר.

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' יקותיאל דב

בן יחזקאל הלוי פרידמן זצ"ל

נלב"ע כ"ב אלול תשפ"ב

לעילוי נשמת

מרת רייזל

בת יחיאל הלוי ז"ל

נלב"ע ב' מרחשוון תשס"ב

לעילוי נשמת

רבי יוסף בן חנינה דויאב ז"ל

לעילוי נשמת

רחל בת אדוניהו ז"ל

זכות זיכוי הרבים

לטובת נשמת האדמו"ר מנדבורנה

הרה"ק רבי יעקב ישכר בער

בן הרה"ק רבי חיים מרדכי זצוקללה"ה זי"ע

נלב"ע ז' אדר תשע"ב

לזכות התורם

לברכה והצלחה וסייעתא דשמיא בכל מעשי ידיו

לרפואת מו"ר רבי מיכל דוד בן אסתר

לרפואת

אליהו בן רחל

לרפואת

רחל צפורה פייגא בת

ציונה צירל דבורה

לתרומות והנצחות

נא לפנות

0527-608955 \ 08-9743208

הזדמנות מיוחדת!

בימים אלו אנו נערכים בס"ד לקראת הדפסת חוברת חיזוק מיוחדת
להתמודדות עם ניסיונות התקופה, כ-100 עמודים עמוסים בתובנות
וסיפורים עוצמתיים.

זו ההזדמנות שלך להיות שותף בזיכוי הרבים אדיר
התקשר עוד היום והיה שותף בהדפסה
0527-608955 \ 08-9743208